Archetype

Δ.Α. Φατούρος (1928-2020)

Αναστάσιος Κωτσιόπουλος - 08/11/2020

Έφυγε από τη ζωή ο αρχιτέκτονας, εικαστικός και συγγραφέας Δημήτρης Α. Φατούρος, ομότιμος καθηγητής του ΑΠΘ και άνθρωπος που επηρέασε καθοριστικά την πορεία της μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής

διδασκαλίας και πράξης, με τη διαρκή παρουσία του στην πολιτισμική και πολιτική ζωή της χώρας μας αλλά και, κυρίως, με το θεωρητικό, διδακτικό και υλοποιημένο αρχιτεκτονικό του έργο. Ο Φατούρος διετέλεσε πρύτανης του ΑΠΘ από το 1983 έως το 1988 και υπουργός Παιδείας το 1993-94, ενώ έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε πολλές πρωτοβουλίες για την τέχνη και την αρχιτεκτονική, όπως μεταξύ άλλων το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής, του οποίου υπήρξε ενεργό μέλος. Ο Φατούρος, από το 1959, οπότε και εξελέγη καθηγητής στη νέα τότε Αρχιτεκτονική Σχολή της Θεσσαλονίκης, ενσωματώθηκε γρήγορα στην κοινωνία και την πολιτιστική ζωή της πόλης και την επηρέασε σημαντικά, παρά τη νοσταλγία του αλλά και τη διαρκή σχέση του με το «κλεινόν άστυ».

Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ο Φατούρος «υποκίνησε» τη θεωρητική σκέψη στους μαθητές του, όπως επίσης και τη γνωριμία τους, έστω και έμμεση, με τα ριζοσπαστικά αρχιτεκτονικά κινήματα της εποχής, θέτοντας τα θεμέλια για δύο από τα χαρακτηριστικά της Σχολής της Θεσσαλονίκης: τη στροφή και προς τα εκτός Ελλάδος συμβαίνοντα και την ανάπτυξη και διδασκαλία του θεωρητικού λόγου περί χώρου και αρχιτεκτονικής.

Πέρα από το εικαστικό και ποιητικό του έργο και πέρα από τα αρχιτεκτονικά έργα που μελέτησε, εμείς οι μαθητές του θα θυμόμαστε τον Φατούρο ως βαθύ γνώστη των μηχανισμών της αρχιτεκτονικής σύνθεσης και ως ιδιότυπο καταγραφέα τους. Στα βιβλία του και τα άρθρα του για τη θεωρία του χώρου και της αρχιτεκτονικής, ο αναγνώστης ανακαλύπτει θεμελιώδεις και πρωτότυπες έννοιες και επιχειρήματα, γραμμένα με μιαν αξιοζήλευτη αμεσότητα.

Ο Φατούρος αφήνει πίσω του ένα σημαντικό έργο και μιαν ανεπανάληπτη παρουσία στα αρχιτεκτονικά πράγματα της χώρας μας αλλά και γενικότερα στον πολιτισμό της, τα τελευταία 60 χρόνια. Όλα αυτά δεν θα ξεχαστούν εύκολα.

Εισαγωγική φωτογραφία: Γιώργος Τριανταφύλλου